

UB-UTV
Susanna Ekströmer Lövgren
010 2404253
susanna.ekstromerlovgren@msb.se

Rapport

Utbildnings- och övningsstrategi för radiologiska och nukleära händelser

Den svenska beredskapen för radiologiska och nukleära olyckor 2015

Myndigheter som har deltagit i utvecklingsarbetet är:
Jordbruksverket, Livsmedelsverket, Länsstyrelsen i Kalmar, Halland, Västmanland och Uppsala, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Oskarshamns kommun, Rikspolisstyrelsen, Sjöfartsverket, Socialstyrelsen, Strålsäkerhetsmyndigheten, Trafikverket, Transportstyrelsen och Tullverket

Sammanfattning

MSB har tillsammans med berörda myndigheter vidareutvecklat utbildningsstrategin för kärnteknisk händelse (MSB dnr 2010-8571) och kompletterat strategin med de fem övriga nödsituationernas kunskapskrav som är en del av grunden för arbetet med den svenska beredskapen för radiologiska och nukleära olyckor. Nödsituationerna¹ representerar några av de utmaningar som Sveriges beredskap kan ställas inför vid olika typer av radiologiska och nukleära nödsituationer.

Utbildningsstrategin har en generell systematik som bygger på moduler som omfattar de områden som har särskild betydelse vid en radiologisk eller nukleär händelse. Varje modul har både teoretiska och praktiska moment samt en struktur för utvärdering. Vissa moduler finns på grundnivå andra på både grund- och påbyggnadsnivå. De går att använda var för sig och i kombination.

Beroende på nödsituation är ansvaret fördelat mellan olika aktörer har också inneburit att särskild hänsyn har tagits till den lagstiftning som berör de olika nödsituationerna.

Målet med det här arbetet har också varit att samordna utbildnings- och övningsinsatser för att uppnå en högre förmåga i den svenska beredskapen och därför omfattar denna rapport även en systematik för övningar inom området. Utbildnings- och övningscykeln är tätt sammankopplade och utgör grunden för det fortsatta arbetet med att utveckla den svenska beredskapen för radiologiska och nukleära händelser. Om någon av de sex nödsituationerna skulle inträffa kommer en eller flera myndigheter och ett eller flera av nio departement att bli involverade. Det krävs en tydlig styrning för att öka kompetensnivån inom området.

Den här utbildnings- och övningsstrategin ersätter den tidigare rapporterade utbildningsstrategin för en kärnteknisk händelse med MSB dnr 2010-8571.

---

¹ När inriktningen togs fram mellan 2005-2008 kom deltagande myndigheter överens om att nödsituation var det begrepp som skulle användas. Skulle kunna bytas mot händelse men MSB bibehåller begreppet nödsituation fram till inriktningen löper ut 2015.

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Utbildnings- och övningsprojektet.....	5
1.2 Avgränsningar.....	5
2. Strategi för utbildning	6
2.1 Mål	6
2.2 En tydlig struktur	6
2.3 Omfattning	7
2.4 Kunskapsnivåer.....	8
2.5 Utvärdering på flera sätt	8
2.6 Fortsatt arbete.....	8
3. Strategi för övningar	9
3.1 Mål	9
3.2 Övningsbegrepp	10
3.3 Flerårig övningsplan.....	10
4. Nödsituationer	11
4.1 Kärnteknisk olycka	11
4.2 Avsiktlig händelse kärnteknisk olycka.....	11
4.3 Annan radiologisk händelse	11
4.3.1 Olycka.....	11
4.3.2 Avsiktlig händelse	11
4.4 Utländsk händelse	11
4.4.1 Påverkar Sverige.....	11
4.4.2 Påverkar svensk medborgare i annat land.....	11
Utbildningsmodulerna	13

1. Inledning

Enligt beslut 2005 i Räddningsverkets delegation² för beredskap mot kärnenergiolyckor skulle en arbetsgrupp ta fram ett inriktningsdokument för Sveriges kärnenergiBEREDSKAP. Delegationen som även var styrgrupp beslutade vid första redovisningen i oktober 2007 att projektet skulle behandla beredskapen för både nukleära och radiologiska nödsituationer.

Myndigheterna skulle gemensamt ta fram underlag som grund för arbetet med beredskapen, för beslut om forsknings-, utvecklings- och utbildningsinsatser, ökade möjligheter till samverkan vid övningar och erfarenhetsåterföring samt samverkan kring relevanta miljömål.

Till delegationen knöts en arbetsgrupp som skulle arbeta fram åtgärdsförslag.

Resultatet blev inriktningen - Den svenska beredskapen för radiologiska och nukleära olyckor 2015 (2008) som omfattar sex nödsituationer. Resultatet visade att en bristanalys behövde genomföras för att identifiera de brister som fanns. Bristanalysen genomfördes enligt McKinseys 7S modell. Samtidigt genomförde Riksrevisionen en granskning (RiR 2007:4). Som ett resultat av dessa två arbeten och med resultaten från genomförda övningar samt berörda myndigheters erfarenheter formulerades de identifierade behoven i handlingsplanen för den svenska beredskapen för radiologiska och nukleära olyckor 2015 (HP RN 2015). Handlingsplanens projekt syftar till att gemensamt förbättra den svenska beredskapsförmågan.

Bristanalysen visade att det var nödvändigt att ta ett helhetsgrepp om t.ex. utbildnings- och övningsbehoven inom radiologiska och nukleära frågor. Det här projektets arbete har fokuserat på målet att ”samordna utbildnings- och övningsinsatser för en högre förmåga inom beredskapen för radiologiska och nukleära frågor.

Riksrevisionen skrev i RiR 2007:4 att ”En förutsättning för den samlade förmågan är att myndigheterna samverkar strategiskt och operativt. En effektiv samverkan innebär att myndigheterna kompletterar varandra vad gäller ansvar, kompetens, utrustning och genomförande av insatser. En effektiv samverkan bygger också på löpande utbyte av information, kunskap och erfarenheter mellan myndigheterna.”

---

² : Delegationen bestod av sakkunniga från Strålskyddsinstitutet, Kärnkraftinspektionen, Jordbruksverket, Socialstyrelsen, Rikspolisstyrelsen, Kärnkraftkommunernas samarbetsorganisation, Forsmarks Kraftgrupp, länsstyrelserna i Uppsala, Kalmar och Hallands län samt Räddningsverket, vilka har utarbetat rapporten.

1.1 Utbildnings- och övningsprojektet

De statliga aktörer som kan vara berörda av arbetet med projekten i HP RN 2015 lyder under nio departement vilka är arbetsmarknads-, justitie-, finans-, försvars-, kultur-, landsbygds-, miljö-, social-, och utrikesdepartementet. Departementen har olika ansvar och olika prioriteringar av frågorna vid fördelning av resurser.

Det är av största vikt att det uppmärksammas att arbetet för den svenska beredskapen för radiologiska och nukleära händelser har olika finansieringsformer vilket påverkar respektive organisations deltagande.

För vissa av nödsituationerna kan vi bara vädja till kommunernas och landstingens egenintresse att delta i arbetet.

För de aktörer som delvis är finansierade med särskilda medel och delvis intäktsfinansierade är det respektive organisation som avgör graden för deras deltagande.

1.2 Avgränsningar

Flertalet myndigheter tillhandahåller expertutbildning inom sitt sektorsansvar vilket har beaktats.

De avgränsningar som har gjorts är:

- I. mot den akademiska kunskapsnivån
- II. mot den specifika expertnivån som enligt ansvarsprincipen hanteras av t.ex. Strålsäkerhetsmyndigheten, Livsmedelsverket, Jordbruksverket m.fl.

2. Strategi för utbildning

2.1 Mål

”Samordna utbildningsinsatser för myndigheterna för en högre förmåga i den svenska beredskapen”

2.2 En tydlig struktur

Det moderna samhällets sårbarhet ställer höga krav på beredskapen och dess förmåga. För att öka förmågan och definiera en acceptabel utbildnings- och övningsnivå som motsvarar morgondagens behov har utmaningen varit att våga tänka utanför det vanliga.

Myndigheterna har gemensamt tagit fram en utbildningsstruktur med moduler som har delats in i grund- och påbyggnadsnivå. Kompetenskraven har vägts mot annan befintlig utbildning. Genom att bryta ut de ämnesområden som strikt berör det radiologiska och nukleära området har det gjort det lättare att renodla kunskapsområden och anpassa dem efter utbildningsbehoven.

Strukturen bygger på ämnesmoduler (definierade i Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor) som ska vara oberoende och flexibla. Uppdraget omfattar att tillhandahålla kunskaper som följer med i tiden, skapa förståelse för vad som sker i omvärlden och vad som påverkar beredskapens förmåga.

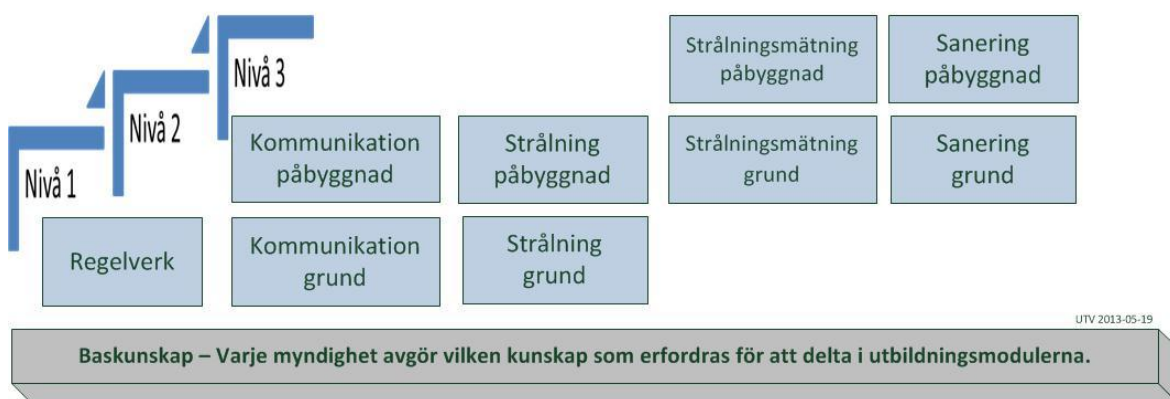

Bild 1. Övergripande bild av modulernas utbildningsnivåer.

Varje myndighet/aktör måste själva definiera relevanta baskunskaper för utpekade funktioner. Utbildningarnas olika nivåer kan genomföras var för sig förutsatt att deltagaren har kunskaper motsvarande nivån innan. Ett resultat av samordning och gemensam utbildning kommer på längre sikt kunna innebära en tydligare samsyn på förmågekrav och förmåga att samarbeta.

2.3 Omfattning

Utbildningscykelns ingångsvärden kommer från tidigare genomförda utbildningar, inriktningsdokument med tillhörande handlingsplaner som utgör styrdokument för den svenska beredskapen vid radiologiska och nukleära händelser. Processen som det här arbetet har genererat måste fortsatt kunna ta hand om både utvärderingsresultat och även nya behov av utbildning som uppstår.

Utbildningarna kan genomföras stegvis och kopplar till systematiken i utbildnings- och övningscykeln. Där kan t.ex. funktions- och kombinationsövningar (träna eller öva förmåga hos en avgränsad verksamhet för kompetensökning) användas för det vardagliga övandet.

Utbildningarnas struktur bygger på teoretiska - och praktiska moment som alterneras i utbildningen och som även kopplar till övningar som systematiskt utvärderas och återkopplas vid det årliga samverkansmötet för planering och utveckling av utbildnings- och övningscyklerna. Gemensamma förmågekrav är uthållighet och kontinuitet, där delar av kontinuiteten bygger på bättre samverkan både vad det gäller utbildning och övning enligt den planerade cykeln.

I det här arbetet med utbildnings- och övningsstrategin har MSB involverat många fler aktörer än tidigare eftersom alla kommuner, länsstyrelser och centrala myndigheter enligt ansvarsprincipen kan ha ett ansvar vid en radiologisk eller nukleär händelse. Det enda som är säkert idag är att en olycka behöver inte stanna vid en länsgräns och inte ens vid ett lands gränser.

2013-05-06

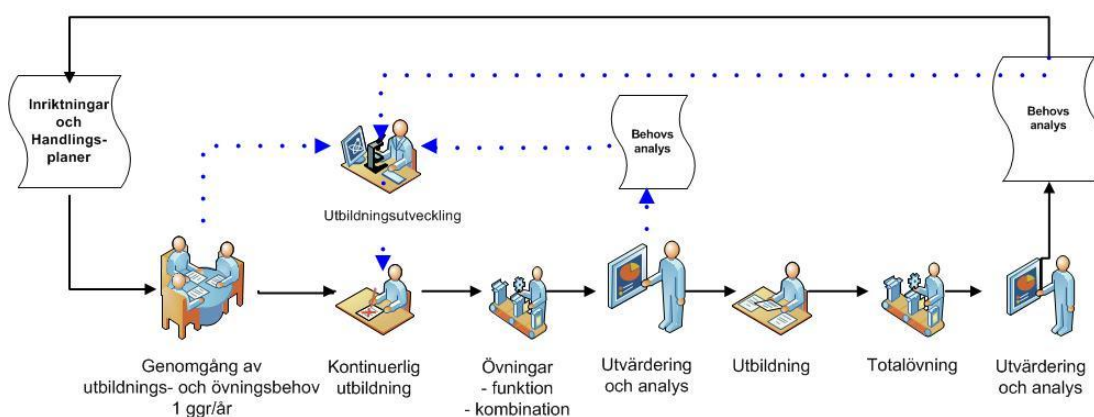

Bild 2 – Utbildnings- och övningscykeln.

2.4 Kunskapsnivåer

De nyckelkompetenser som ska gå utbildningarna behöver ha de baskunskaper som behövs för att lösa förekommande arbetsuppgifter inom det radiologiska och nukleära området. Ansvaret åligger varje organisation att se till att deltagaren har en grundläggande baskunskap för att kunna tillgodogöra sig innehållet i ämnesmodulerna. Utbildningsnivåerna grundar sig på att alla ska kunna gå alla steg i kunskapstrappan men alla behöver inte alla stegen. Basnivå är den som varje organisation kräver av sina medarbetare. Första nivån erbjuder grundläggande kunskaper och övriga nivåer är påbyggnad som ger fördjupade kunskaper inom olika ämnesområden.

De teoretiska kunskaperna kommer att kopplas till praktisk färdighet utifrån relevant nödsituation för att uppnå den förmåga som efterfrågas för den svenska beredskapen.

2.5 Utvärdering på flera sätt

Utvärdering kommer att ske på minst två sätt. Den ena omfattar allmän statistik som t.ex. organisations tillhörighet och funktion.

Den andra formen för utvärdering kommer att omfatta någon form av kunskapstest som vidimerar att kursens mål har uppnåtts och en kompetensutveckling har skett. Resultaten från de praktiska momenten och de frågor som uppstår under kursen kan diskuteras och besvaras i en avslutande paneldiskussion eller genom t.ex. ett webbformulär.

2.6 Fortsatt arbete

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, erbjuder utbildningarna till personal inom de myndigheter och organisationer som kan komma att bli berörda vid en händelse där radiologiska och nukleära ämnen kan vara inblandade. MSB:s strävan är att i samverkan med aktörerna förlägga kurser på platser som möjliggör ett högt deltagande.

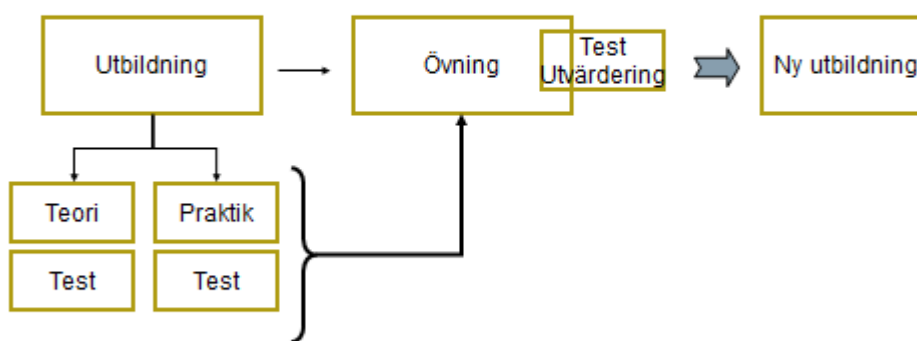
MSB ska säkerställa att det finns kursplaner som kontinuerligt kvalitetssäkras genom systematisk uppföljning och utvärdering. Resultatet ska återkopplas vid det årliga samverkansmötet för planering och utveckling av utbildning- och övningscykeln. Planeringen ska kunna användas inför nästkommande års verksamhetsplanering (VP). Planering och utveckling omfattar erfarenhetsåterföring från lokal till nationell nivå.

3. Strategi för övningar

3.1 Mål

”Samordna övningsinsatser för myndigheterna för en högre förmåga i den svenska beredskapen”

Den svenska beredskapen för radiologiska och nukleära olyckor 2015

Den här övningsstrategin är speciellt framtagen för den svenska beredskapen för radiologiska och nukleära händelser tillsammans med alla berörda aktörer från lokal till central nivå. Målet är att samordna utbildnings- och övningsinsatser för en högre förmåga i den svenska beredskapen.

Den i det här dokumentet beskrivna strukturen för övningsstrategi inom radiologiska och nukleära händelser är ett komplement till:

- MSB:s övningshandbok Öva krishantering, (senast läst 2013-05-19 <https://www.msb.se/RibData/Filer/pdf/25608.pdf>).
- Nationell övningsplan (ISBN 978-91-7383-244-1).
- MSBs nationellt forum för inriktning och samordning av övningar (NAFS).

3.2 Övningsbegrepp

Projektgruppen har enats om att beskriva de vanligaste övningsbegreppen som återspeglar de behov av övningar som är förekommande inom området. Övningarna genomförs oftast tillsammans med andra aktörer i privat-offentlig samverkan.

Fastställda övningsnivåer är:

1. Funktion – avgränsad verksamhet
2. Kombination - flera delar i en funktion och/eller flera delar i olika funktioner
3. Sektor - testa att färdigheterna fungerar i sektorns system/organisationer
4. Totalövning - testa samtliga sektorers färdighet

3.3 Flerårig övningsplan

Inom området radiologiska och nukleära frågor är en kontinuitet i utbildnings- och övningsverksamheten en förutsättning för en fungerande beredskap. Därför förordas att en flerårig övningsplan tas fram i samklang med de nya underlagen till utbildningsmodulerna.

Planens omfattning, det vill säga hur många övningar som planeras är alltid en kompromiss mellan behov, möjlighet, ambition, tid och ekonomi. Fleråriga övningsplaner kan till exempel omfatta olika områden i samhället under perioden, en myndighet, en region, en kommun eller ett företag. Det kan vara övning av viss funktion, del av en organisation, del av ett område, en process etc. för att i slutet av perioden innehålla en gemensam totalövning.

Med en systematiskt strukturerad övningsplan kan alla funktioner inom området få tillräcklig och rätt anpassad övningsverksamhet med bestämda intervall.

En avgörande faktor för framgång är att den fastställda övningscykeln inte utsätts för yttre påverkan i form av störningar i sin kontinuitet. Det behövs en process med tillhörande rutiner och en årlig revision av utbildnings- och övningscykeln. Om det sker förändringar under en pågående period av en fastställd cykel måste rutinen omfatta frågan om vem eller vilka som har rätt att bryta kontinuiteten i cykeln.

Några frågor som rutinerna ska besvara är:

- Vem kan ställa in en övning?
- Vem kan ändra utsatt år för en övning?
- Vem har ansvar för att alla berörda har hörts?

Frågor som kan användas till varje nödsituation är:

- Vad ska uppnås?
- Vilka ska övas?
- Vad ska övas?

- Var ska man öva?
- Vilken förmåga ska uppnås?
- Vilka resurser behövs?

4. Nödsituationer

4.1 Kärnteknisk olycka

Svensk nödsituation – kärnteknisk anläggning – olycka. Olycka eller risk för en olycka där situationen medför en risk för utsläpp av radioaktiva ämnen till omgivningen.

4.2 Avsiktlig händelse kärnteknisk olycka

Svensk nödsituation – kärnteknisk anläggning – avsiktlig händelse. Medvetet agerande, t.ex. terrorangrepp, stölder, intrång eller liknande, där risken finns för att ett utsläpp av radioaktiva ämnen till omgivningen kan realiseras.

4.3 Annan radiologisk händelse

4.3.1 Olycka

Svensk nödsituation – annan radiologisk nödsituation – olycka T.ex: olycka på arbetsplats, transportolycka, olycka i sjukvården (hantering, dosering), olycka i forskningslaboratorier samt oavsiktlig spridning.

4.3.2 Avsiktlig händelse

Svensk nödsituation – annan radiologisk nödsituation – avsiktlig händelse. T.ex: medveten spridning av radioaktiva ämnen i ont uppsåt, exempelvis smutsig bomb och konsekvenser av medvetet användande av radioaktiva ämnen i ont uppsåt t.ex. den så kallade ”polonium-affären”.

4.4 Utländsk händelse

4.4.1 Påverkar Sverige

Utländsk nödsituation – påverkar svenskt territorium
Nödsituation i annat land som kan vara både i form av olycka eller avsiktlig händelse, t.ex. efter en kärnteknisk olycka där radioaktiva ämnen sprids över svenskt territorium. Kan även vara utsläpp från atomdrivna ubåtar eller nedfallande satelliter.

4.4.2 Påverkar svensk medborgare i annat land

Utländsk nödsituation – påverkar svenska medborgare i annat land. Denna kan innefatta både olycka och avsiktlig händelse i annat land där svenska medborgare behöver hjälp för att kunna ta sig tillbaka till Sverige och eventuellt få vård om så krävs.

Deltagarförteckning

Projektgrupp

Anders Landsgren
Mats Johansson
Kenneth Mattsson
Karl Barrljung
Ingela Grundel
Mats Ardbreck
Susanna Ekströmer Lövgren
Marianne Norberg
Hans Björnström
Kristian Zander
Åsa Ljungquist
Niklas Larsson
Diana Fröhler
Roger Sverker
Beng-Olof Svensson
Åke Samuelsson

Jordbruksverket
Livsmedelsverket
Länsstyrelsen i Halland
Länsstyrelsen i Uppsala
MSB
MSB
MSB
Oskarshamns kommun
Oskarshamns kommun
Riskpolisstyrelsen
Socialstyrelsen
Strålsäkerhetsmyndigheten
Sjöfartsverket
Transportstyrelsen
Trafikverket
Tullverket

Referenser:

1. Utbildning inom kärnenergiberedskapen 2009-2011, Rapport 2008-12-09, dnr 539-8892-2008
2. Den svenska beredskapen för radiologiska och nukleära olyckor 2015, ISBN 978-91-7253-397-4
3. Riksrevisionen granskning av Beredskapen för kärnkraftsolyckor (RiR 2007:4)
4. Handlingsplanen - den svenska beredskapen för radiologiska och nukleära händelser 2015. Dnr2009-14883

Utbildningsmodulerna

Introduktionskurs
Regelverk och rutiner, redovisas som exempel
Strålning grund
Strålning påbyggnad
Kommunikation grund
Kommunikation påbyggnad
Strålningsmätning grund
Strålningsmätning påbyggnad
Sanering grund
Sanering påbyggnad

Exempel – samtliga underlag utgår från samma grundstruktur.

Regelverk, rutiner och samverkan vid radiologiska och nukleära händelser

- utbildningsnivå 1

(Ersätter - Larm och samverkansplattform, kommunikation, lägesuppfattning och regelverk för RN olyckor 2011-02-21 utgåva 1.0.)

Kursens mål

- Ha kunskap om de regelverk som tillämpas samt förstå/tolka gällande lagstiftning
- Ha kunskap om olika myndigheters roller och ansvar
- Ha kunskap om hur larm kommer att nå myndigheter och hur allmänheten varnas vid radiologiska och nukleära olyckor
- Kunna redogöra för hur samverkan mellan olika myndigheter går till vid radiologiska och nukleära olyckor
- Förstå syftet och behovet av kommunikation och gemensam lägesuppfattning

Kursens längd: 2 dagar (16 h)

Utvärdering

Utvärdering sker genom allmän statistik som omfattar:

- organisation, funktion

och i vilken funktion deltagaren ingår i egen, eller annans organisations beredskap:

- planering, stab, fält

Utvärdering sker också genom någon form av kunskapstest som vidimerar att kursens mål har uppnåtts och en kompetensutveckling har skett.

Kursen vänder sig till

Personal som arbetar med eller kan beröras av radiologiska och nukleära händelser.

Förkunskaper

För att delta krävs den baskunskap som varje organisation bedömer lämplig för aktuell funktion. Deltagaren ska ha kunskap om den egna organisationens ansvar och regelverk samt ha kännedom om lagen om skydd mot olyckor (LSO) och lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, (LEH) samt Förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap.

Pedagogik och metodik

Utbildningen bedrivs med inslag av föreläsningar, grupparbeten, gruppdiskussioner, lärarledda praktiska moment, paneldiskussion och prövning. (Se lärarhandledning)

Praktiska moment

Varje kurs ska omfatta några praktiska övningar som relaterar till innehållet och som kan ligga till grund för den avslutande prövningen. Deltagarna får uppgifter (ca 3 olika per kurstillfälle).

Avslutande prövning

Resultaten från de praktiska momenten och de frågor som uppstår under kursen kan antingen diskuteras och besvaras i en avslutande paneldiskussion eller genom ett skriftligt prov.

Kursintyg

Kurs-intyg utfärdas till deltagare efter fullföljd kurs samt intyg på avslutande prövning.

Läromedel

Referenslitteratur

Innehåll

Grundläggande ingångsvärden

Kursen innehåll bygger på att regelverken kopplas till de olika nödsituationerna:

1. Svensk nödsituation³ – kärnteknisk anläggning – olycka. Olycka eller risk för en olycka där situationen medför en risk för utsläpp av radioaktiva ämnen till omgivningen.
2. Svensk nödsituation – kärnteknisk anläggning – avsiktlig händelse. Medvetet agerande, t.ex. terrorangrepp, stölder, intrång eller liknande, där risken finns för att ett utsläpp av radioaktiva ämnen till omgivningen kan realiseras.
3. Svensk nödsituation – annan radiologisk nödsituation – olycka T.ex: olycka på arbetsplats, transportolycka, olycka i sjukvården (hantering, dosering), olycka i forskningslaboratorier samt oavsiktlig spridning.
4. Svensk nödsituation – annan radiologisk nödsituation – avsiktlig händelse. T.ex: medveten spridning av radioaktiva ämnen i ont uppsåt, exempelvis smutsig bomb och konsekvenser av medvetet användande av radioaktiva ämnen i ont uppsåt t.ex. den så kallade ”polonium-affären”.
5. Utländsk nödsituation – påverkar svenskt territorium
Nödsituation i annat land som kan vara både i form av olycka eller avsiktlig händelse, t.ex. efter en kärnteknisk olycka där radioaktiva ämnen sprids över svenskt territorium. Kan även vara utsläpp från atomdrivna ubåtar eller nedfallande satelliter.
6. Utländsk nödsituation – påverkar svenska medborgare i annat land Denna kan innefatta både olycka och avsiktlig händelse i annat land där svenska medborgare behöver hjälp för att kunna ta sig tillbaka till Sverige och eventuellt få vård om så krävs.

Andra grundläggande ingångsvärden är:

- INES skalan (kopplar mot nödsituationerna 1-6)
- höjd beredskap (kopplar mot nödsituation 1-2)
- haverilarm (kopplar mot nödsituation 1-2)

---

³ När inriktningen togs fram mellan 2005-2008 kom deltagande myndigheter överens om att nödsituation var det begrepp som skulle användas. Skulle kunna bytas mot händelse men MSB bibehåller begreppet nödsituation fram till inriktningen löper ut 2015.

Exempel på händelser som relaterar till respektive nödsituation

Nödsituation	Händelse	Kommentarer
1	Har inte inträffat med överhängande fara eller särskild åtgärder enl. LSO. Men Sverige har haft ett antal incidenter som har lett till säkerhetshöjande och andra åtgärder. Forsmark 2006.	
2	Bombhot Forsmark 2007.	
3	Göteborg 1987, tallium 201 lossning av godsvagn, paketet föll ner på perrongen, krossades av trucken, truckföraren tog upp paketet med händerna och la det på lastkajen. Aitik, Sverige, 2010 – Flera gruvarbetare exponerades för stråldoser i nivå med det årliga tillåtna gränsvärdet för arbetare inom industrin. Händelsen inträffade i samband med underhåll av en röntgenutrustning.	
4*	Har inte inträffat i Sverige. Motsvarande Litvinenko 2006 (Polonium)	
5	Tjernobyl , Ukrainska SSR, Sovjetunionen, 1986	
6	Litvinenko 2006 (Polonium), Fukushima 1 , Japan, 2011.	

* Ansvar och kommunikation vid hot eller antagonistisk händelse är annorlunda jämfört med andra RN-händelser. Polisen är den aktör som äger händelsen och styr hur kommunikation sker mellan nationella myndigheter och aktörer för att inte påverka pågående polisarbete.

Områden för kursens innehåll

1. Regelverk

- Lag (2003:778) om skydd mot olyckor ,
Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor.
- Förordning (2007:825) med länsstyrelseinstruktion
- Förordning (2007:853) med instruktion för Kustbevakningen
SFS 2007:853
- Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. (LEH)
- Förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap
- Atomansvarighetslag (1968:45);
- Förordning 1981:327 med förordnanden enligt atomansvarighetslagen
- Lag (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.
- Förordning (1984:14) om kärnteknisk verksamhet

- *Lag (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet?*
- Strålskyddslagen (1988:220)
- Strålskyddsförordning (1988:293)
- Förordning (2008:452) med instruktion för Strålsäkerhetsmyndigheten
- Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763)
- Socialtjänstlagen (2001:453)
- Polislag 2003:789,
Brottsbalken 1962:700
- Lagen (2003:148) om straff för terroristbrott
- Djurskyddslag (1988:534)
- Foderlagstiftning 34/2011
- Tullag (2000:1281)
- Tullförordning (2000:1306)
- Lag (1996:701) om Tullverkets befogenhet vid Sveriges gräns mot annat land inom Europeiska unionen
- Förordning (1996:702) om Tullverkets befogenhet vid Sveriges gräns mot annat land inom Europeiska unionen
- Lag (1982:821) om transport av farligt gods
- Miljöbalk (1998:808)
- Livsmedelsverkets föreskrifter om vissa främmande ämnen i livsmedel LIVSFS (1993:36)
- Allmänna rådet för sanering
- Arbetarskydd enligt gällande lagstiftning

2. Samverkan och samordning mellan myndigheter

- Olika myndigheters roller och ansvar
- Dokumentation
- Kriskommunikationsplanering
- Vilka larmvägar som finns och hur larm når olika myndigheter
- Samverkansplattformens funktioner och aktiviteter
- Kommunikation och lägesuppfattning
- Webbaserat informationssystem (WIS)/Rakel/RiB/

3. Praktiska moment

Vad finns det för krav på dokumentation?

Ta fram tre exempel från scenario som berör flera aktörer men som styrs av olika lagstiftningar.